

Lokaal Scenario Atelier: Deelregio Amstelland

Amstelveen

Datum: 3 februari 2020

Locatie: Raadhuis gemeente Amstelveen

Inleiding:

Dit is het verslag van de bijeenkomst in Amstelveen, 3 februari 2020. In deze bijeenkomst hebben inwoners verkend wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor de opwek van grootschalige zon- en windenergie in Amstelveen als onderdeel van de deelregio Amstelland. Dit is gedaan met behulp van scenario's en bouwstenen. De scenario's geven inzicht in de mogelijke keuzes en de effecten daarvan. De scenario's die zijn gebruikt, zijn: (1) Lokale kracht, (2) Energiestad en dorp, (3) Kostenefficiënt

De scenario's zijn gemaakt door de gemeenten, samen met onder meer de provincie, waterschappen, natuur- en milieuorganisaties, energiecoöperaties, bedrijfsleven en de netbeheerder. Ze zijn een middel om met elkaar het gesprek aan te gaan.

Een bouwsteen bestaat uit een bepaalde techniek van energieopwekking (bijv. windmolens), op een plek (bijv. agrarische grond), onder een bepaalde conditie (bijv. langs de snelweg). De bouwsteen heet dan "windmolen op agrarische grond langs de snelweg".

In de gemeentelijke bijeenkomsten praten de deelnemers over de scenario's en welke bouwstenen hun voorkeur hebben. Per scenario worden op de kaart van de gemeente aangegeven waar de bouwstenen kunnen komen en waar zeker niet. In totaal hebben circa 35 mensen deelgenomen aan de bijeenkomst, bestaande uit bewoners, raadsleden, ondernemers, natuur- en milieuorganisaties en de wethouder.

Het document dat voor u ligt is een overzicht van de opbrengst van dit atelier. De opzet van het atelier is op verzoek van de gemeente als volgt aangepast:

- Het gesprek met de deelnemers is specifiek gevoerd over de bouwstenen; en in mindere mate over de deelregionale scenario's.
- Als extra programmaonderdeel hebben deelnemers de mogelijke locaties van zonnepanelen op de kaart van Amstelveen aangegeven. Dit programmaonderdeel was onder leiding van de gemeente zelf, en de resultaten van dit gesprek zijn niet weergegeven in dit verslag.

Vervolg

De opbrengsten van de lokale bijeenkomsten van de 29 gemeenten in de energieregio Noord-Holland Zuid worden verwerkt op een kaart. Hierop wordt aangegeven wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor duurzame energieopwekking. Deze kaart vormt de basis van de concept-RES. De concept-RES wordt voor vaststelling aangeboden aan het College van Burgemeester en Wethouders. Na vrijgave door het College worden raadsleden gevraagd naar hun wensen en bedenkingen bij de concept-RES. Ook de deelnemers aan de regionale en lokale bijeenkomsten krijgen de concept-RES toegestuurd en daarmee de mogelijkheid om hun mening te geven.

De concept-RES wordt besproken in regionale en lokale raadsbijeenkomsten, Statenbijeenkomsten en overleggen van de Algemeen Besturen van de waterschappen. Daarnaast zal in mei '20 een regiobreed Noord-Holland overleg worden georganiseerd waarin alle raadsleden, collegeleden, bestuurders, Statenleden, leden van de dagelijks en algemeen besturen van de waterschappen binnen de regio met elkaar in gesprek kunnen gaan.

De concept-RES wordt met alle wensen, bedenkingen en meningen van deelnemers voor doorrekening aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving. Als de energieregio groen licht heeft gekregen, wordt per zoekgebied onderzocht wat een concrete plek voor zonneweides en/of windmolens zou kunnen zijn. Hierbij worden inwoners en andere belanghebbenden nadrukkelijk betrokken.

Inhoud

Beschrijving van de scenario's:	3
Kansen, aandacht-en discussiepunten:	3
Gesprek over de bouwstenen:.....	4
Scenario banner:.....	6

Beschrijving van de scenario's:

Specifiek voor de deelregio Amstelland zijn er drie scenario's opgesteld. Zoals eerder benoemd zijn deze: (1) Lokale kracht, (2) Energiestad en dorp en (3) Kostenefficiënt.

Het scenario **Lokale kracht** richt zich op het betrekken van inwoners en lokale bedrijven bij de energietransitie. Samen bundelen zij de krachten om lokaal elektriciteit op te wekken. De belangrijkste uitgangspunten:

- De energietransitie is voelbaar en zichtbaar in de directe leefomgeving.
- De initiatieven van inwoners en lokale bedrijven dragen bij aan het versterken van de leefomgeving.
- Windturbines en zonneparken worden opgericht door energiecoöperaties en collectieven. De inkomsten van de elektriciteitsproductie vloeien terug naar de lokale gemeenschap en worden gebruikt voor het ontwikkelen van natuurgebieden en het versterken van recreatiefuncties.

Het scenario **Energiestad en dorp** richt zich op het optimaal benutten van het stedelijk gebied voor het produceren van energie. De belangrijkste uitgangspunten:

- Er wordt optimaal ingezet op het combineren van functies en efficiënt ruimtegebruik.
- De koppelkansen zijn alleen gezocht binnen het stedelijk gebied. Het landelijk gebied wordt zo min mogelijk gebruikt.
- Aan de stadsranden worden zonneparken geplaatst in combinatie met natuurontwikkeling wat zorgt voor een nieuwe overgang tussen stad en land.

Het scenario **Kostenefficiënt** richt zich op het laag houden van de kosten en het zo optimaal gebruiken van de huidige infrastructuur. De belangrijkste uitgangspunten:

- Bestaande elektriciteitsinfrastructuur en de nabijheid van vraag en aanbod bepalen het toekomstige landschap.
- Windturbines worden geplaatst op locaties waar nog netwerkcapaciteit is.
- Dit gebeurt in combinatie met zonnevelden om de infrastructuur zo optimaal mogelijk te benutten.

Kansen, aandacht-en discussiepunten:

Eén of meerdere deelnemers hebben het volgende gedeeld:

Beleid en regelgeving:

- Voorfinanciering door het Rijk of de gemeente, want dan kan ieder bewoner investeren in zonnepanelen.
- Interessante fiscale regeling voor het plaatsen van zonnepanelen op andermans daken (met name voor de 'daklozen').

- Het verduurzamen van je eigen huis is complex. De overheid kan de energietransitie versnellen door iedereen een goed en gratis advies/verduurzamingsplan aan te bieden.

Techniek en innovatie:

- Kleine windturbines voor eigen gebruik, als alternatief.
- Aandachtspunt: netinfrastructuur.
- Aandachtspunt: de opslag van energie.

Gesprek over de bouwstenen:

In Amstelveen werden de scenario's slechts beperkt besproken door de tafelbegeleiders vanwege de focus op de bouwstenen. De scenario's zijn niet plenair besproken.

Over bouwstenen met overwegend groene stickers:

- **Zon op grote daken** kan rekenen op veel steun van de aanwezigen.
'Het mag helemaal vol op het dak van mijn kantoor; dat zijn nu allemaal lege daken, zonde!'

De grote daken in de Legmeerpolder worden gezien als een locatie met veel potentie voor de opwek van zonne-energie. Het lijkt echter moeilijk om ondernemers zo ver te krijgen dat ze zon op hun grote daken leggen. Dit komt onder andere doordat ze weinig betalen voor elektriciteit. Eén van de aanwezigen denkt dat het probleem zichzelf met de tijd wel oplost:

'Misschien kost het wel 10 jaar om ze mee te krijgen, in de tussentijd wordt het opgeknapt, de elektriciteit wordt duurder, dus dit probleem wordt onder andere opgelost door de markt en tijd.'

Een ander oppert dat een financiële incentive kan werken. *'Ze moeten kunnen verdienen aan de elektriciteit die zij opwekken, dus maak het financieel interessant!'* Ook wordt eigen regie genoemd. Er moet wetgeving komen, opstalrecht, het móet vol. Ook moet er gekeken worden naar de mogelijkheden tot opslag van opgewekte energie.

Nog een probleem is dat een bedrijf geen CO₂-reductie realiseert als het alles terug levert aan anderen, bijvoorbeeld bewoners. Eén kanttekening bij zon op grote daken: mits niet reflecterend en spiegellend.

- **Zon op gevels van bedrijven** krijgt twee groene stickers, met de geschreven opmerking om dat zowel horizontaal als verticaal te doen. Maar meer algemeen wordt over zon op gevels gezegd: *'Het lijkt me niet efficiënt en ook niet mooi en we hebben daken zat. Tenzij je het in de architectuur meeneemt, maar dat is wat anders, en het is niet het eerste waar ik aan denk. Mooi als je het doet maar het levert niks op.'*
- **Zon op parkeerplaatsen:** *'Dat lijkt me ook een goede optie, want dan staan auto's droog.'* Een andere suggestie: *'Carports bij wijken maken met zonnepanelen.'*
- **Zonnepanelen boven snelwegen:** *'Een soort zonnepanelentunnel, net als boven parkeerplaatsen. En zeker als het steeds heter wordt moet dat ook wel.'*

Een kanttekening hier is dat de panelen niet te veel mogen schitteren. Snelwegen worden gezien als een geschikte plek voor zonne-energie:

'De zonnepanelen kunnen mooi langs de randen en langs de grote wegen.'

'Een klaverblad volleggen met zonnepanelen kan ook.'

- **Zon rondom middenspanningstation:** *'Dat is al geen mooie plek om te zien, maar ze zijn niet zo groot dus de opbrengst lijkt me beperkt.'*
- **Wind langs bedrijventerreinen** krijgt steun, met de opmerking dat dit goed mogelijk is bij het nieuwe bedrijventerrein in Amstelveen Zuid.
- **Wind langs snelweg:** hier wordt de suggestie gedaan dit te combineren met kunst. En bij voorkeur in combinatie met zonnepanelen. *'Wind en zon zijn zo complementair, idealiter voeg je dat samen.'*

Over gemixte bouwstenen:

- **Zon op geluidsschermen:**
 - Wel, want dubbel ruimtegebruik. Kansen zijn de A9, Bovenkerkerpolder noordgrens
 - Niet: Het gevaar dat bomen zullen sneuvelen om zonne-energie op deze locatie te realiseren: *'Ik zou alleen absoluut geen bomen weghalen zodat we meer zonnepanelen neer kunnen leggen. Ik vind het nog belangrijker dat we bomen langs snelwegen houden.'*
 - De Bosbaan (roeibaan) in het Amsterdamse Bos wordt bij deze bouwsteen geopperd als lokale kans, maar krijgt van een andere groep een oranje sticker.
- **Zon rondom bedrijventerrein van 200 meter:**
 - Wel: *'zolang het geen extra ruimte kost.'*
 - Niet: *'het gevaar bestaat dat op deze manier wel zonnepanelen in de groene ruimte komen. Alles buiten bedrijventerreinen in Amstelveen is natuur, en dat willen we bewaren!'*

Over bouwstenen met overwegend oranje stickers:

- **Zon in de natuur:** deelnemers hebben zich allen negatief uitgesproken over deze bouwsteen. De natuur en het bestaande landschap wordt als te waardevol gezien (weidevogelgebied en Bijzonder Provinciaal Landschap). Alsmede de zogeheten "Amstelscheg", het gebied tussen bebouwd Amstelveen en de Amstel.
- **Zon op agrarische gronden in buffers langs woonkernen van 100 meter i.c.m. landschapsontwikkeling:** dit wordt gezien als vernietiging van de natuur.
- **Zon op water in combinatie met recreatie:** hier wordt opgemerkt dat er al weinig recreatie is op het water.
- **Wind in droogmakerijen/ bij bos** vinden de deelnemers niet wenselijk, in verband met de biodiversiteit.

Algemeen over windenergie: gegeven het feit dat er in Amstelveen veel beperkingen zijn om windenergie op te wekken (In verband met Schiphol (LIB) en radar), wordt voor grootschalige opwekking weinig tot geen potentie gezien.

Een optie die wel meerdere keren werd genoemd is kleinschalige windenergie, bijvoorbeeld op het eigen dak. Dit zou lokaal worden opgewekt en voor eigen gebruik zijn. Wind langs snelwegen werd echter wel als uitzondering gezien (zie boven bij groene stickers).

Scenario banner:

SCENARIO 1: Lokale kracht				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op grote daken		5	0	
Zon op agrarische gronden:	In buffer woonkernen i.c.m. parkontwikkeling			X
	Droogmakerij i.c.m. windturbines en natuurontwikkeling	0	3	
	Rondom natuur i.c.m. windturbines en natuurontwikkeling	0	6	
	In buffer bedrijventerreinen i.c.m. natuurontwikkeling			X
Zon op water	I.c.m. recreatie	0	4	
Zon op gevel	Van bedrijven	2	0	
Wind				
Zoekgebied wind:	In droogmakerij i.c.m. zon en natuurontwikkeling	0	3	
	Langs snelwegen	0	2	
	Bij bos	0	8	
	Bij bedrijventerreinen	3	0	

SCENARIO 2: Energiestad en dorp				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op grote daken		2	0	
Zon op parkeerplaatsen	In bebouwd gebied	3	0	
Zon op agrarische grond:	In buffer (100m) van woonkern i.c.m. natuurontwikkeling	0	2	
	In glastuinbouwgebied	2	0	
Zon op gevels				X
Zon boven snelweg	Alleen in stedelijk gebied	4	0	

Zon op spoorwegberm				X
Zon op geluidschermen		5	1	
Licht doorlatende panelen op kassen		2	0	
Wind				
Zoekgebied wind:	Wind in glastuinbouwgebied			X
	Wind langs snelweg	2	0	

SCENARIO 3: Kostenefficiënt					
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt	
Zon					
Zon op daken		3	0		
Zon op agrarische grond:	I.c.m. windturbines waar netwerkcapaciteit is	0	2		
	Zon rondom tussenspanningsstation	2	0		
	Zon rondom bedrijventerreinen	2	2		
Zon op parkeerplaatsen		2	0		
Wind					
Zoekgebied wind:	Wind waar capaciteit in het netwerk is	2	0		
Repoweren bestaande turbines (<i>het vervangen van windturbines om de efficiëntie te verhogen</i>) *		2	0		

* dit is geen optie binnen de gemeente zelf, want Amstelveen heeft geen windturbines.